

žava na-se (z 3373 gold.), četrti del ali $\frac{3}{12}$ dežela (z 2530 gold.), vsi posestniki gozdov (grajščaki in drugi) pa $\frac{5}{12}$ (to je 4217 gold.) Nadjati se je — pravi — da deželni zaklad za obdelovanje zemlje (Landeskulturfond), ki že zdaj ima precej kapitala, ki mrtev leži, bode sčasoma še bogatejši, in da se tako bode občinam (srenjam) od konca polajšalo plačevanje. „Varstvo gozdom, ki so Boga večni gradovi“, je načelo tega spiska, ki je res vreden, da ga deželni zbor vzame v natanjčen prevdarek.

Drugi predlog gosp. L. Dimica je bil, naj družba podeluje premije takim gospodarjem, ki ograjajo svoja posestva z živo mejo (plotom). Vzrok tega predloga je bil gosp. Dimicu ta, da z lesenimi plotovi se po nepotrebem pokvari veliko lesa, kterega bi vendar imeli varovati na vsako stran. Tudi je živa meja boljša od lesene. Gosp. Schollmayer podpira Dimicev predlog. Tudi dr. Bleiweis je za-nj, al zdi se mu, da je predlog premalo natanjčen, ker ne pové, kakošne premije imajo biti: ali v denarji ali v svetinjah ali kako drugače. Stvar je prevdarka vredna, ker sega v denarnico družbino, ktera ni prebogata. Tudi ni rečeno, koliko tacih premij naj se deli. — Gosp. Schollmayer misli, naj se delijo medalije (svetinje) ali pa častna pisma. Dr. Bleiweis misli, da ta stvar ni še danes zrela za sklep, zato predlaga, naj se izroči družbinemu odboru, da on v prihodnjem zboru na drobno nasvetuje: kako in kaj? Gosp. Dimic se sklada s dr. Bleiweisovim predlogom, kterega po glasovanju zbor enoglasno potrdi. (Kon. prih.)

Podučne stvari.

Tudi nekaj muzikalnega.

Ker si „Novice“ vseskozi prizadevajo razjasniti vsakovrstne pomote, naj mi bo toraj pripuščeno spregovoriti o zadevi nekega muzikalnega soglasa (accorda). Kadar se namreč po triglasu (dreiklang) 4. stopnje trdega zvukovoda (dur — leiter) ta stopnja za pol glasa zvikša, in se nad njo enoharmonični soglas vzame, nastane zmanjšani sedmični soglas (b 7), kateri bi se po postavi v mehki triglas (moll — dreiklang) v pol stopnje više nad basom razvozljati moral; in je prav za prav enoharmonični sedmični soglas sedme stopnje. V prosti pisavi pa sledi dostikrat po omenjenem soglasu tudi triglas pete stopnje trdega zvukovoda. V starih in novih kompozicijah pa se nahaja soglas po zvikšani 4. stopnji (trd. zvuk.) tudi s pomanjšano sedmico (b 7), kateri se pa v 4. soglas pete stopnje razvozlja. To pa po mojih mislih nikakor prav biti ne more, ker ima zmanjšana sedmica, kakor sem dokazal, drug namen; ako se v 4. soglas pete stopnje trdega glasú razvozlja, mora stati namesto pomanjšane sedmice (b 7) povikšana šestka (♯ 6), ker le ta hrepení po 4. soglasu 5. stopnje. Ako se pa iz trdega glasú po imenovanem soglasu preskoči v mehki glas, je prav, da se postavi pomanjšana sedmica. Tudi po 5. sogl. 4. stopnje se more staviti povikšana šestka (♯ 6), ako se 4. stopnja z omenjenim soglasom zvikša, in se v trdi 4. soglas pete stopnje razvozlja.

To je tedaj moje mnenje zastran te reči ob kratkem rečeno; da je istinito, prepričale so me knjige, pa tudi druge izvrstne kompozicije. V „Liri Sionski“ se nahajajo omenjeni soglasi po mojih mislih. Naj bi toraj častiti skladatelji slovenski to moje mnenje pretehtali, in se po njem držali, ako za dobro spoznajo.

Daniel Feigel, učitelj.

Kratkočasno berilo.

Kako so v Bégunjah na Notranjskem Turka za vselej odpodili.

Črtica iz časa turških vojsk.

Spisal Ivan Zarnik.

Bral sem nekje, da bi velika škoda bila, ako bi se zgubila kaka narodna črtica, ktera nam opisuje vrla dela, junaštvo in bistrumje naših prednikov. Spominjaje se onih besedi, zapišem sledečo zgodnico, kakor sem jo čul iz ust starih mož bégunjske okolice, in jo tako želim oteti preteči pozabljivosti. Upam, da se dobrovoljni bralci „Novic“ ž njo ne bodo dolgočasili.

Godilo se je to v 15. stoletji, ob času, ko je največi sovražnik naše mile domovine in naše vere divjal po milih slovenskih pokrajinah. Da je tudi v Bégunje večkrat prihrul grozoviti Turčin, pričajo nam ostanki tabora okoli cerkve sv. Jerneja v Bégunjah. Kakor ljudje pripovedujejo, bil je imenovani tabor precej velik. V ta tabor so bežali vsi prebivalci begunjske soseske, kedar se je grdi Turek tem krajem bližal. Imeli so v taboru narejene tudi podzemeljske shrambe, kamor so ljudje ob času nevarnosti skrivali svoje imetje in premoženje pred Turkom. Še dan danes se sledijo take votline. — Ko so v Bégunjah l. 1857 novo šolo zidali, zadeli so na take votline, ko so temelj za šolski zid kopali. Če se prav spominjam, našli so takrat v teh votlinah tudi nekaj bojnega orodja iz časa turških bojev. Vse to nam priča, da so se tukaj morali večkrat s Turkom sprijeti. — Po tem vvodu naj sledi naša povest.

Bilo je leta 14.., ko je grozoviti Turek zopet hudo divjal in razsajal po naši domovini. Tudi do Cerknice in Bégunj je prihrul to leto. Ko se ogenj na velikem Stražišču *) zasveti in prebivalcem v okolici naznani, da se Turek približuje, jeli so ljudje svoje blago spravljati v tabor. Nanesli so v tabor, kolikor se je moglo va-nj spraviti. Ko se je bil pa Ozman vže precej blizo približal, umaknili so se tudi ljudje v tabor. Ženske in otroci šli so v cerkev, kar jih je moglo, in so tukaj Boga pa sv. Jerneja prosili, da bi možje in fantje srečno odpodili Turka. Drugi pa, ki niso mogli v svetišče božje, so se pa v taboru poskrili. Kar jih je pa bilo za obrambo tabora zmožnih, ti so se pa lepo ob taborovem zidu zvrstili in so tako pripravljani pričakovali sovražnika.

Turek se približa. Že je pred taborovim zidom. Zdaj jame tabor naskakovati. Junaško odbijajo vrli bojniki v taboru vsak napad predrznega Turka. Dolgo časa se že junaško branijo. Pa sčasoma začnejo junaki v taboru omagovati; Turek pa le hujše tabor napada. Skoraj bi bili že kristijani v taboru premagani, in kar bi se bilo gotovo tudi zgodilo, ako bi enemu izmed mož, ki so bili v taboru, ne bila neka prav pametna na misel prišla. Menda mu jo je sam sv. Jernej v glavo dal.

To je bila edina rešilna zvezda, ktera je vso sosesko hudega sovražnika oprostila. Kako, boš kmalu slišal potrpežljivi bralec!

Vrli ta možak se domisli, da so med poskritimi rečmi v taboru tudi nekteri panjovi čbel. Ta trenutek mu zablščí misel v glavi, kako si morejo branitelji tabora te male živalce obrniti v prid zoper sovražnika. In — ni se motil vrli možak! Naglo razloži boriteljem, kaj je storiti. Ko blisk, tako naglo ima vsak mož en panj čbel v roci. Ko čbele v panjovih malo pouckajo, kakor jim je velel uni možak, in ko

*) Veliko Stražišče je skoraj najviša gora v begunjski okolici. Pis.